

Többasztalos és -felhasználós póker játék adatbázis modellezése

Dokumentáció

Fehér Valentin (BFW1P6)

2016

1. Felhasználói dokumentáció

1.1. Telepítés

Nincs szükség telepítésre.

1.2. Futtatás

A program java programozási nyelvben lett megírva, így a kifordított állomány egy jar file, melyet parancssorból az alábbi utasítással tudunk futtatni

```
java -jar <filenév>
\begin{lstlisting}
\subsection{Felhasznált technológiák}
A szakdolgozatomat eclipse fejlesztőkörnyezetben írtam, amelyet végül maven
\subsection{Adatbázis séma}
\begin{figure}[h!]
  \caption{Adatbázis séma}
  \centering
  \includegraphics[width=0.5\textwidth]{db_scheme}
\end{figure}

\begin{figure}[hbt]
  \centering
  \includegraphics[width=\linewidth, height=8cm]{db_scheme.png}
  \caption{Adatbázis séma}
  \label{fig:lol}
\end{figure}
```

A \ref{fig:lol} képen látható az adatbázis séma.

```
\begin{tabular}{| l | c | r |}
\hline
1 & 2 & 3 \\ \hline
4 & 5 & 6 \\ \hline
7 & 8 & 9 \\ \hline
\end{tabular}
```

```
%
% Bevezet?s
%
```

\section{Bevezetés}

Az a c?lunk, hogy egy adott $A \in \mathbb{R}^{n \times n}; \det(A) \neq 0$ m?trixot el??ll?tsunk

```
%
% Elm?let
%
```

\section{Elm?let}

```
% Als? h?romsz?gm?trixok
```

\subsection{Als? h?romsz?gm?trixok}

Mindenekelőtt definiáljuk a $k = 1, 2, \dots, n - 1$?rt?ekre az L_k in $W^{\{1\}}$

$$L_k = \begin{bmatrix} 1 & & & & & & \\ & 0 & & & & & \\ & & 1 & & & & \\ & & & \ddots & & & \\ & & & & \ddots & & \\ & & & & & 1 & \\ & & & & & & -1_{\{k+1,k\}} \\ & & & & & & \\ & & & & & & \\ & & & & & & \\ & & & & & & \\ & & & & & & \\ & & & & & & -1_{\{n,k\}} \\ & & & & & & \end{bmatrix}$$

matrixokat, amelyek csak a k -adik oszlopukban különböznek az egységmatrixoktól

$$L^{-1}_k = \left[\begin{array}{cccccc} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ & \ddots & & & & \\ & & 1 & 0 & 0 & 0 \\ & & & \ddots & & \\ & & & & 1 & 0 \\ & & & & & \ddots \end{array} \right] \quad \text{etc.}$$


```

\vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\
l_{n,1}&l_{n,2}&\ldots&l_{n,k} & \ldots&0&1\\
\end{array}\right]
\end{equation*}
ahol  $l_{i,k} = \frac{a^{\{(k-1)\}}_{i,k}}{a^{\{(k-1)\}}_{k,k}}$ ,  $\backslash; k = 1,2, \ldots, n-1$ .
?sszegezz?k eddigi eredm?nyeinket.

% -----
% T?telek
% -----

\subsection{T?telek}
\begin{theorem}
Az  $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ ,  $A^{\{(0)\}} = A$  indukciós eset, ha a  $GE$  végrehajthat, akkor
\end{theorem}

Ennek alapja a  $GE$  tételei alapján kimondhatjuk az alábbi egzisztencia tétel.

\begin{theorem}
Legyen  $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$  és tegyük fel, hogy  $D_k \neq 0$ ,  $\backslash; k = 1,2, \ldots, n-1$  teljesül.
\end{theorem}

\begin{proof}
Ha az  $A$  összes főminorjának determinánsa nem nulla, akkor a  $GE$  végrehajthat,
\end{proof}

Az alábbi tétel az egyértelműséggel foglalkozik:
\begin{theorem}
Ha  $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$  és  $\det(A) \neq 0$ , akkor az  $A = LU$  felbontás egyértelmű.
\end{theorem}

\begin{proof}
Tegyük fel, hogy létezik két felbontás:  $A = L_1 U_1 = L_2 U_2$ . Mind az  $L_1, L_2$ 
 $(L_2)^{-1} L_1 = (U_1)^{-1} U_2$ 
mátrixegyenlőség teljesül. Alsó háromszög mátrixok szorzata alsó, valamint felső háromszög mátrixok szorzata felső, így
 $(L_2)^{-1} L_1 = I \quad \Leftrightarrow \quad L_1 = L_2$ 
 $(U_1)^{-1} U_1 = I \quad \Leftrightarrow \quad U_1 = U_2$ 
ezzel leltük belátjuk.
\end{proof}

Vagyis igaz az alábbi tétel.
\begin{theorem}
Legyen  $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$  és tegyük fel, hogy  $D_k \neq 0$ ,  $\backslash; k = 1,2, \ldots, n$  teljesül.
\end{theorem}
\indent \indent Az előbbieknél alapja már az is világos, hogy az  $A = LU$  felbontás mindig létezik.
\indent Egy gondolat erejéig térjünk vissza az  $Ax = b$  LER megoldásához. Ad-e valamilyen módszer az  $A$  felbontás – előző két speciális egyenletet megoldani.
\begin{gather*}

```

```

Ax = b \\ \Uppdownarrow \\ L(Ux) = b \\ \Uppdownarrow \\ Ly = b \\ Ux = y
\end{gather*}
\indent A k?t h?romsz?gm?trix-egyenletrendszer megold?sa m?r csak $\mathcal{F}$
\indent Ha teh?t a megoldand? egyenlet?nk $F(x) = 0$ alak?, ahol $F: \mathbb{R}^n$
\indent V?lasztunk egy $x_{\{0\}} \in \mathbb{R}^n$ kezd?vektort, majd kisz?m?tjuk az
ahol $F'(x_{\{k\}})$ az $F$ f?ggv?ny deriv?lt m?trixa az $x_{\{k\}}$ helyen. \\
A m?dos?tott Newton-m?dszer pedig minden l?p?sben a r?gz?tett $(F'(x_{\{0\}}))^{\{-1\}}$
El?s?r megoldjuk az $$F'(x_{\{0\}})_{\{s_{\{k\}}\}} = -F(x_{\{k\}})$$ egyenletet, majd az
Vezess?k be az $A = F'(x_{\{0\}}) \in \mathbb{R}^{n \times n}$ jel?l?st a deriv?lt m?tri
\indent Teh?t ha a feladat az $$Ax = b_{\{i\}}, \quad i = 1, 2, \dots, m$$ egyenlet
N?zz?k meg, mibe ker?l a megold?s. \\
\indent Maga az $A = LU$ felbont?s $\mathbb{LUMUV}$ m?velet, majd az $m$ darab egyen
\indent Teh?t ennek a megold?si m?dszernek a m?veletig?nye $$\mathbb{LUMUV} + mn^{\{2\}}$
\indent Ha $m$ darab $GE$ algoritmust hajtan?nk v?gre az egyenleteken, annak
\section{Speci?lis m?trixok felbont?sa}
Ha a LER m?trixa speci?lis, nevezetesen szimmetrikus, ?s pozit?v definit, ak
% -----
% Gyakorlat
% -----

\section{Gyakorlat}

% -----
% Gyakorlati alkalmaz?s
% -----

\subsection{Gyakorlati alkalmaz?s}

% -----
% Determin?ns sz?mol?s
% -----

\subsubsection{Determin?ns sz?mol?s}
Az $LU$ felbont?s alkalmas determin?ns sz?mol?sra, ugyanis tudjuk, hogy als?
P?lda egy $A \in \mathbb{R}^{\{3 \times 3\}}$ m?trixa

\begin{equation*}
A =
\left[ \begin{array}{ccc}
6 & 7 & 4 \\
12 & 15 & 19 \\
3 & 7 & -12
\end{array} \right]
\end{equation*}

\begin{equation*}
L =
\left[ \begin{array}{ccc}
1 & 0 & 0 \\
\frac{1}{2} & 1 & 0 \\
\frac{1}{3} & \frac{7}{2} & 1
\end{array} \right]

```

```

\end{array}\right]
\quad\quad
U =
\left[\begin{array}{ccc}
6 & 7 & 4 \\
0 & 1 & 11 \\
0 & 0 & -\frac{57}{2}
\end{array}\right]
\end{array}\right]
\end{equation*}
\\
\det(A) = \det(U) = 6 * 7 * -\frac{57}{2} = -171

```

```

% Line?ris egyenletrendszer megold?sa

```

```

\subsection{Line?ris egyenletrendszer megold?sa}
Alapvet?en az  $Ax = b$  egyenletet szeretn?nk megoldani, amely ?talak?that?  $L(Ux)$ 
\begin{gather*}
Ly = b \rightarrow y \\
Ux = y \rightarrow x
\end{gather*}

```

P?lda egy $A \in \mathbb{R}^{3 \times 3}$; , $b \in \mathbb{R}^3$, ; $Ax = b$ egyenletre

```

\begin{equation*}
A =
\left[\begin{array}{ccc}
2 & 7 & -1 \\
1 & 8 & 5 \\
1 & 6 & 3
\end{array}\right]
\quad\quad
b =
\left[\begin{array}{c}
1 \\
2 \\
3
\end{array}\right]
\end{equation*}

```

```

\begin{equation*}
\renewcommand*\arraystretch{1.3}
L =
\left[\begin{array}{ccc}
1 & 0 & 0 \\
\frac{1}{2} & 1 & 0 \\
\frac{1}{2} & -\frac{5}{9} & 1
\end{array}\right]
\quad\quad
U =
\left[\begin{array}{ccc}

```


$$\begin{array}{ccc}
 -1 & 3 & 1 \\
 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc}
 1 & 1 & 1 \\
 0 & 2 & 0 \\
 0 & 0 & -1
 \end{array}$$

$$U = \begin{bmatrix} \begin{array}{ccc} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{array} \end{bmatrix}$$

$$y1 = \begin{bmatrix} \begin{array}{c} 1 \\ -2 \\ 7 \end{array} \end{bmatrix}$$

$$y2 = \begin{bmatrix} \begin{array}{c} 0 \\ 1 \\ -3 \end{array} \end{bmatrix}$$

$$y3 = \begin{bmatrix} \begin{array}{c} 0 \\ 1 \end{array} \end{bmatrix}$$

$$x1 = \begin{bmatrix} \begin{array}{c} 9 \\ -1 \\ -7 \end{array} \end{bmatrix}$$

$$x2 = \begin{bmatrix} \begin{array}{c} -\frac{7}{2} \\ \frac{1}{3} \end{array} \end{bmatrix}$$

$$x3 = \begin{bmatrix} \begin{array}{c} \end{array} \end{bmatrix}$$


```

1 \\\
0 \\\
-1 \\\
\end{array}\right]
\end{equation*}

\begin{equation*}
\renewcommand*\{\arraystretch\}{1.3}
A^{-1} =
\left[\begin{array}{ccc}
9 & & -\frac{7}{2} & & 1 \\\
& -1 & & \frac{1}{2} & & 0 \\\
& & -7 & & 3 & & -1 \\\
\end{array}\right]
\end{equation*}

```

```

% _____
% Implement?l?s
% _____

```

\subsection{Implement?l?s}

A forr?sk?d viszonylag hossz? lett , ugyanis az ?gynevezett t?m?r LU-felbont?

```

% _____
% Hibakezel?s
% _____

```

\subsection{Hibakezel?s}

A program h?rom fajta hibakezel?sre k?pes:

\begin{itemize}

\item Ellen?rzi , hogy a kapott m?trix n?gyzetes-e.

\item Ellen?rzi , hogy b?rmelyik f?elem nulla-e , ha igen \$ \quad \rightarrow\$

\item Ha r?szleges f?elemkiv?laszt?sra ker?l sor , ?s a legnagyobb abszol?t ?

\end{itemize}

```

% _____
% M?veletig?ny
% _____

```

\subsection{M?veletig?ny}

A feladatom egy olyan LU felbont?st elk?sz?teni , mely a Gauss-elimin?ci? seg

\indent A muvigeny.m f?ggv?ny megh?v?s?val tesztelhet? az LU felbont?som fut

\indent P?ld?ul muvigeny(100 , 3) param?terekkel a f?ggv?ny 1-t?l iter?l 100-

```

\begin{figure} [htb!]
\centering
\includegraphics[width=9cm,height=4cm,trim=0 265 95 270, clip]{muvigeny.pdf}
\caption{muvigeny(70,2) param?terekkel t?rt?n? h?v?s}
\label{fig:muvigeny}

```

`\end{figure}`

`%\pagebreak`

`%` _____
`% Helyes tesztesetek`
`%` _____

`\subsubsection{Helyes tesztesetek}`

`\begin{equation*}`

$$A = \begin{bmatrix} 2 & -5 & 3 \\ 1 & 3 & 7 \\ -4 & 2 & -1 \end{bmatrix}$$

`\end{equation*}`

m?trix eset?n az al?bbi m?trixokat kapjuk helyesen

`\begin{equation*}`

$$L = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ \frac{1}{2} & 1 & 0 \\ -2 & -\frac{16}{11} & 1 \end{bmatrix}$$

`\quad\quad\quad`

$$U = \begin{bmatrix} 2 & -5 & 3 \\ 0 & \frac{11}{2} & \frac{11}{2} \\ 0 & 0 & 13 \end{bmatrix}$$

`\end{equation*}`

`\vspace{10mm}`

Az al?bbi p?ld?ban kik?nyszer?tj?k a r?szleges f?elemkiv?laszt?st, ?s megfigyelhe

`\begin{equation*}`

$$A = \begin{bmatrix} 0 & -3 & 8 \\ -1 & 9 & 3 \\ 1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

`\end{equation*}`

`\begin{equation*}`

```

L =
\left[\begin{array}{ccc}
& 1 & \\
& & -1 \\
& & 0
\end{array}\right]
\quad
\begin{array}{ccc}
0 & & \\
& 1 & \\
& & -\frac{3}{11}
\end{array}
\quad
\begin{array}{ccc}
& 0 & \\
& & 1 \\
& & 1
\end{array}
\\
\\
U =
\left[\begin{array}{ccc}
1 & & 2 \\
& 0 & \\
& & 11
\end{array}\right]
\quad
\begin{array}{ccc}
& 1 & \\
& & 4 \\
& & \frac{100}{11}
\end{array}
\\
\\
\end{array}\right]
\end{equation*}

\vspace{10mm}

Egy p?lda $A$ \in $\mathbb{R}^{5 \times 5}$ m?trix eset?n

\begin{equation*}
A =
\left[\begin{array}{ccccc}
1&6&4&8&1 \\
7&2&0&5&9 \\
3&6&2&9&0 \\
5&6&9&0&7 \\
1&7&1&4&8
\end{array}\right]
\end{equation*}

\begin{equation*}
\renewcommand*\arraystretch{1.3}
L =
\left[\begin{array}{ccccc}
1&0&0&0&0 \\
7&1&0&0&0 \\
3&\frac{3}{10}&1&0&0 \\
5&\frac{3}{5}& & -\frac{29}{8}& 1 \\
1& -\frac{1}{40}& & \frac{37}{16}& \frac{359}{500}
\end{array}\right]
\quad
\begin{array}{ccc}
& 0 & \\
& & 1 \\
& & 1
\end{array}
\\
\\
U =
\left[\begin{array}{ccccc}
1&6&4&8&1 \\
0&-40&-28&-51&2 \\
0&0& -\frac{8}{5}& \frac{3}{10}& -\frac{18}{5} \\
0&0&0& -\frac{133}{16}& -\frac{49}{4} \\
0&0&0&0& \frac{6357}{263}
\end{array}\right]

```

```
\end{equation*}
```

```
% -----  
% Hib?s tesztesetek  
% -----
```

```
\subsubsection{Hib?s tesztesetek}
```

Nem n?gyzetes m?trixszal tesztelve a program

```
\begin{equation}  
A =  
  \left[ \begin{array}{cc}  
          5 & -1 \\\br/>          2 & 7 \\\br/>          3 & 3 \\\br/> \end{array} \right]  
\end{equation}
```

A program kimenete: „A m?trix nem n?gyzetes!”

```
\vspace{10mm}
```

Teszteset , mely kik?nyszer?ti a r?szleges f?elemkiv?laszt?st , ugyanakkor az LU fe

```
\begin{equation}  
A =  
  \left[ \begin{array}{ccc}  
          3 & 0 & 0 \\\br/>         -1 & 0 & 1 \\\br/>          1 & 0 & -5 \\\br/> \end{array} \right]  
\end{equation}
```

A program kimenete: „A f?elem nulla , ?s r?szleges f?elem kiv?laszt?s
seg?ts?g?vel sem v?gezhet? el az LU felbont?s!”

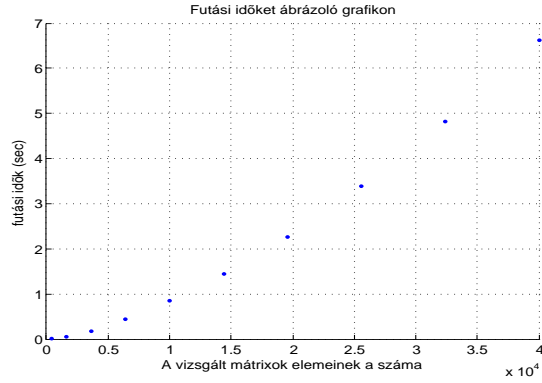
```
% -----  
% Tesztesetek nagy m?ret? m?trixokra  
% -----
```

```
\subsubsection{Tesztesetek nagy m?ret? m?trixokra}
```

A \$Matlab\$ el?re implement?lt random gener?tor?t haszn?lva gyorsan ?s egyszer?en

```
\lstset{language=MatLab}  
\begin{lstlisting}[frame=single]  
c = 1;  
d = 20;  
parameter = 100;  
A=round(c+(d-c)*rand(parameter));
```

Jelen esetben $A \in \mathbb{R}^{100 \times 100}$. De a parameter változtatásával a mátrix mérete.

1. ábra. Nagy mátrixok ($|A| \in [10^4, 4 \cdot 10^4]$) esetén a futásidő

2. Memóriaigény

Az n . t -m r LU felbontás nem igényel segéd-táblákat/mátrixokat. Az eredeti mátrixot felírtva számítja ki az L -s az U mátrixokat. Ugyanakkor az implementáció v -g n k -l n mátrixokban tárolom el az alsó- és felsőháromszög mátrixomat, így a függvény k -t darab mátrixszal tér vissza, ezáltal az ellenőrzés könnyebben végrehajtható. Továbbá ha esetleg nem a t -m r eljárás implementálta volna, akkor mindenképp a függvény elején (különböző elfeltételek teljesítése mellett!) allokálta volna helyet mindkét mátrixnak.

3. Implementációs nehézségek

A legtöbb programozási nyelv 0-tól indexel, a MatLab viszont 1-től, így nemha belefutottam ebbe a hibába. Igyekeztem keresni előre implementált függvényeket mint például *max* és *find*, melyek további ciklusoktól kíméltek meg. Igyekeztem a MatLab sajátosságait kihasználni: alapvetően minden változott mátrixkódotól el a környezet, ráadásul könnyen lekérdezhetők a mátrixok tetszőleges sorai/oszlopai. A mátrixosság miatt a bináris műveletek mátrix műveleteket jelölnek, ezért oda kell figyelni, hogy a megfelelő operátorokat használjuk, ha skalár értékekre szeretnénk alkalmazni őket. Illetve a kerekítési (osztási és gőpi számbról) hibák miatt az eredmény az eseteket nagyhányadban pontatlan.